

Pelješac na kole

a dalšími jihodalmatskými ostrovy

FOTO: ARCHIV CK GEOTOUR

Pokud chcete poznávat nejenom turisticky atraktivní pobřeží chorvatských ostrovů, ale i zapadlá a vylidněná zákoutí ve vnitrozemí, vezměte si s sebou na dovolenou kolo. Poznáte tak tuto jadranskou zemi a život zdejších obyvatel mnohem lépe. Na ostrovech sice neexistují značené cyklotrasy jako u nás, Chorvaté totiž jízdě na kole příliš neholdují, ale cesta vede po klasických asfaltových silnicích, které jsou v dobrém stavu. Jen se někdy musíte uhnout hodně ke straně jedoucím automobilům. Na menších ostrovech přitom většinou platí, že když kolem vás projíždí auto, následují ho těsně i další,

a když pak přejedou, máte pár desítek minut cestu jen sami pro sebe. Auta se totiž na ostrovy dostanou trajektem, a tak jedou v závěsu za sebou.

Nejlepší je na cyklistický výlet po Chorvatsku vyrazit v květnu a červnu a pak zase až v září a říjnu. Jízda po ostrovech totiž není z nejhlednějších – jde o samé stoupání a klesání a tak pořád dokola, rovinky téměř neexistují, takže přes letní prázdniny, kdy rtuť v teploměru stoupá přes třicítku, by taková projížďka mohla být zdraví nebezpečná. Vzhledem k tomu, že vnitrozemí ostrovů je málo osídleno, je nutné se na výlet dobře vybavit vodou a nějakou svačinou. Občas na-

razíte na vesničku, ale nemusí v ní být ani obchod, ani hospoda neboli konoba.

Cesta po Pelješaci

Jedním z oblíbených míst českých turistů je Pelješac. Není to sice ostrov, protože s pevninou je spojen malým cípem u městečka Ston, pro milovníky cykloturistiky jsou tu ale dobré terény. Cesta po celé délce poloostrova, tedy něco přes 60 kilometrů, je typická dlouhými táhlými stoupáními a skalnatými scenériemi. Pelješacem se táhne mohutný horský masív s nejvyšším vrcholem Sv. Ilijou ve výšce 961 metrů, takže netrénovaní cyklisté se na výletě pořádně zapo-

tí. A ještě jedna poznámka k tomuto místu: Nezapomeňte na Pelješacu ochutnat zdejší víno. Patří k nejlepším v celém Chorvatsku. Vyrábí se tu i dezertní víno – velmi oblíbený Prošek.

Když tedy vaše cesta po Pelješacu začne hned ve Stonu, pěkném městečku obehnaném hradbami a známém pěstováním ústřic, vydáte se po transverzále, tedy hlavní silnici, která prochází celým poloostrovem. Zhruba hned po dvou kilometrech můžete odbočit doleva na Prapatno, kde je po necelém kilometru v zátocce možnost příjemného koupání na písčité pláži. Sjíždíte k moři, takže cesta zpět

na transverzálu znamená namáhavé stoupání, ale netrvá dlouho.

Pokračujete dál přes vesnici Ponikve. Za necelé dva kilometry od poslední výsky je možná odbočka po vedlejší silnici do Dančanje. Pokud pokračujete rovně, sestoupáte po asi sedmi kilometrech k mořské zátocce. Odtud se dáte doleva podél moře, projedete vesnicí Žuronja a zhruba za tři kilometry se opět napojíte na transverzálu a pokračujete dál na městečko Janjina. To nabízí k prohlídce pěkný kostel, pár obchodů a je tu i benzínová pumpa. Odtud je to asi dva a půl kilometru k odbočce na Trstenik.

Cesta pro horská kola

Pokud jste ale nesjeli na Dančanje a pokračovali po silnici, můžete k moři na druhé

straně poloostrova sjet u vesnice Dubrava. Asi pětikilometrové klesání z několika set metrů nad mořem je opravdu příjemné. Dojedete do Žuljany. Zde si můžete odpočinout, je to sem ze Stonu přes 20 kilometrů. Pokud už cesty máte dost, můžete zakotvit v místním kempu.

Jestliže jste pořád plní sil, pokračujete podél moře po makadamové cestě, tedy po náročnější kamenité cestě, opět zpátky na transverzálu. Vyjede u vesnice Popova Luka, dáte se doleva a po kilometru a půl odbočíte na Trstenik.

Je to moc hezká vesnička v zátocce. Je tu pěkné koupání na oblázkové pláži. Najdete tu také obchod, restauraci a možnost ubytování v soukromí. Kotví zde lodě, které vozí turisty po chorvatských ostrovech.

Vinná samoobsluha ve vinařské vesnici Potomje na poloostrově Pelješac.

FOTO: ARCHIV CK GEOTOUR

ŠIPAN

Na kole je možné projet i menší ostrov Šipan ze skupiny Elaftických ostrovů. Jezdí sem linkové lodě z Dubrovníku stejně jako na vedlejší Lopud, který je ale lepší projít si pěšky.

Na Šipanu jsou dvě větší městečka Šipanska Luka a Sudjuradj, které spojuje asi pět kilometrů dlouhá silnice ideální i pro cyklisty. Jezdí tu jen minimum automobilů, takže je trasa i celkem bezpečná a nenáročná.

Z osady Šipanska Luka dýchá zašlá sláva dubrovnické repub-

liky. Je tu celá řada původních letních sídel bohatých obyvatel Dubrovníku, dnes jsou ale jen zřídka obydlená a chátrají. Nad městečkem se tyčí bývalé letní sídlo dubrovnického knížete Knežev Dvor, který rozhodně stojí za prohlídku.

V obci Sudjuradj je zajímavý opevněný kostel a tvrz rodu Skočibuhů, kterou vlastní majitelka zdejšího baru. Ta vás na požádání a za drobnou úplatku ráda zajímavou tvrz provede. Nepočítejte ale s nějakou kvalifikovanou přednáškou.

MLJET

Nejjižněji ležící ostrov v Jaderském moři lze také projet celý na kole. Je to ovšem celkem náročná cesta. Tři čtvrtiny plochy tohoto ostrova pokrývá les. Žije tu 2000 obyvatel, přičemž ani v sezóně se tento počet o mnoho nezvýší. Není to zatím turisticky vyhledávaný ostrov, i když tu lze najít řadu zajímavostí.

Podle báje byl Mljet Homérovým literárním ostrovem Ógygíj, na němž Odyseus strávil sedm nedobrovolných let s vílou Kalypsó. Řekové jej kolonizovali ve 4. století před naším letopočtem. Římanům později sloužil k deportaci osob, které upadly v nemilost císařů. Za Rakouska-Uherska tu byla stanice pro nemocné leprou.

Na Mljet se dostanete trajektem z Dubrovníku do přístavu Sobra, anebo v sezóně z Trsteniku na Pelješaci do přístavu Polače v západní části ostrova. Odtud je možné se vydat na zajímavou cestu do národního parku s Malým a Velkým jezerem. Park působí spíše dojmem promenády než divoké přírody. Cesta do parku znamená asi dvoukilometrové stoupání. Za vstup se platí. Se vstupenkou lze bezplatně použít malého př-

vozu, který jezdí podle řady mezi břehy Velkého jezera a ostrůvkem svatě Marie, kde je pěkný kostel. Z parku se musíte vrátit zpět na silnici vedoucí z Polače, a buď se dát doleva k přístavu Pomena, kde ostrov končí, nebo zpět do východního městečka. Z Polače je to na východní cíp ostrova přes 40 kilometrů. Cesta vede pořád po dobré asfaltové silnici až do hlavního města ostrova Babina Polje. Těsně před tímto městečkem můžete zahnout doprava a asi po dvou kilometrech se ocitnete u mořské zátoky, kde je moc pěkné koupání. Zpátky vás ale čeká stoupání do asi dvou set metrů. Babino Polje je táhlé a málo zajímavé město. Můžete se tu ale občerstvit v Konobě Lubar, kde nabízejí místní nápoje, kozí sýr, pršut i hotová jídla.

Asi pět kilometrů za Babiným Poljem je vesnice Sobra. U ní je tzv. Blatina, což je vnitrozemské občas vysychající slané jezero měnící se v bažinu. Blatiny jsou ještě na dalších dvou místech na Mljetu. Zbývající cesta na východní cíp vede pořád po asfaltce několika málo vískami, nic zajímavého však už na trase není.

RADY NA CESTU

Na cestu po chorvatských ostrovech si vezměte raději své vlastní kolo. Půjčovny totiž v Chorvatsku ještě nejsou běžnou součástí nabízených služeb a pokud už se podaří ve větším letovisku kolo sehnat, nelze spoléhat na jeho dobrý stav. Také je rozumné si přibalit potřebnou výbavu ke kolu a věci k možné opravě a například i náhradní duši. Na ostrovech nenajdete místo, kde by vám kolo opravili.

Pro dobrou orientaci na Pelješacu a dalších jihodalmáckých ostrovech nejlépe poslouží mapy Shocart/Geodetskí závod Slovenije 1:100 000 Chorvatsko-Dalmácie 1, 2, 3, 4, jejichž doporučená cena je 129 korun za jednu.

Pokud se na chorvatské ostrovy nechcete vydávat sami, nabízí cykloturistiku spojenou s plavbou na jachtě cestovní kancelář Geotour.

www.geotour.cz

→ Z Trsteniku jsou možné dvě cesty – buď dlouhé stoupání podél moře s pěknými scenériemi, kterým dorazíte k tunelu, za kterým je městečko Potomje. Nebo do Potomje dojedete po transverzále, na kterou je to s Trsteniku přes kilometr. V Potomji je konoba, kde si můžete sami načepovat víno a do kasičky hodit žádaný peníz. Majitel vás navíc na požádání provede svou expozicí likérů a můžete si u něj koupit i rakiji – neboli vinnou pálenku.

Z Potomje vede cesta po transverzále přes Prizdrinu do Dolní Banda. U ní se transverzála rozděluje. Doprava vede cesta do přístavu Trpanj, což je větší městečko nabízející veškeré služby. Lepší je ale cesta doleva na Orebič, hlavní město poloostrova s asi 1500 obyvateli. Z Dolní Bandy ale nejprve musíte vystoupat do asi 550 metrů nad mořem k vrcholu Baba, což je dosti namáhavé, ale pak vás zase čeká mimořádně příjemný asi desetikilomet-

FOTO: ARCHIV DK GEOTOUR

Pobřeží ostrova Mljet je velmi členité.

rový sjezd. Právě kolem Baby je možné zahlédnout i vyplašené šakaly, jež o sobě dávají vědět večer úpěnlivým vytím.

Orebič a kapitánské domy

Orebič je přístav a významné letoviště Pelješacu. Typické je tzv. kapitánskými domy, které si stavěli bohatí loďní kapitáni, aby se tu usadili k odpočinku.

V jednom z nich, v domě Fisko- vičů je muzejní sbírka. Kromě ubytování v penzionech či soukromí je tu i kemp, řada pěkných obchodů a restaurací. Dá se tu příjemně strávit několik dní. Z Orebiče přitom vyjíždějí pravidelné loďní linky na krásný ostrov Korčula (IN magazín č. 23/2002). Asi dva kilometry nad Orebičem se tyčí goticko- renesanční františkánský kláš-

ter z 15. století se sbírkou uměleckých předmětů. Vysoko nad ním je ještě barokně přestavěný kostel Gospa od Kamena, který je obklopen obrovskými prastarými cypřiši a skupinou antických sarkofágů.

Pokud chcete opravdu projet celý poloostrov, čeká vás z Orebič ještě asi dvacet kilometrů. Polovina z toho vede podél pobřeží a je to pěkná projížďka. U Viganje je prý jedna z nejhezčích pláží poloostrova – drobné bílé oblázky u borového háje. U vesničky Sv. Ivan začíná prudké a náročné stoupání do zhruba asi čtyř set metrů. Dojedete k místu Nakovanj, kde stojí zato zastavit a projít si tuto po válce opuštěnou vesnici. Najdete tu polorozbořené domy s ještě původním zařízením. Pak už sjíždíte do malého přístavu a zemědělské obce Lovište s asi 250 obyvateli. A to už je samý cíp poloostrova Pelješac. ●

KATEŘINA HOVORKOVÁ

katerina.hovorkova@economia.cz

INZERCE

www.kostnidren.cz

NENÍ SLAVNÁ.

**PŘESTO JE HVĚZDOU
JEHO ŽIVOTA.**

NADACE
PRO TRANSPLANTACE
KOSTNÍ DŘENĚ

I Vy můžete pomoci. Staňte se dárce kostní dřevě nebo sebemenšího finančního obnosu. **Konto: 43 43 043/0300**